

Výplet je sedmdesát procent úspěchu, říká pomocník hvězd

VÁCLAV ŠMAT se během kariéry staral o většímu tenisových hvězd. Na snímku stojí s vyplěnou raketou pro Rafaela Nadala před finále Wimbledonu 2010.
FOTO: ARCHIV VÁCLAVA ŠMATY

Má nejvyšší profesionální licenci pro servis tenisového vybavení. Devět let se staral o sestry Williamsy a letos byl jediným neanglickým vyplětačem, který byl pozván na jubilejní 125. ročník turnaje v Queens Clubu. I proto se **Václav Šmat** snaží v rámci projektu ERSA šířit v Česku osvětu, která má zákazníkům pomoci a přinést luxusní úroveň služeb.

FRANTIŠEK PRACHAŘ

Tenisovou hru ovlivňuje řada faktorů. Kromě herních dovedností hraje klíčovou roli vybavení. Variant, jak udělat z rakety účinnou zbraň, je stále více. „Kdo výběr podcení, přijde nejen o lepší hru, ale hrozí mu i zdravotní problémy. Proto by lidé měli nakupovat tam, kde je samozřejmostí i dokonalý servis a poradna,“ tvrdí Václav Šmat. Elitní světový stringer, neboli vyplětač, se v záplavě produktů orientuje jako málokdo. V Česku školí všechny specialisty.

VÁCLAV ŠMAT

„U nejlepších tenistů se výplet mění pro každý zápas. Hráči mají na jeden duel na tři vítězné sety šest až dvanáct raket.“

CO JE ERSA

Jedná se o zkratku pro Evropskou asociaci vyplětačů raket. Václav Šmat je regionální manažer pro Česko a Slovensko, dále působí i jako tester certifikovaný po celém světě a stará se o špičku na okruhu APT i WTA. Ve všech velkých městech republiky otevřel speciální obchody, kde působí jim prokolení specialista s licencí ERSA vystavenou vobchodě.

„Kdo prodává raketu, měl by kupujícího nejdříve dobře poznat a doporučit konkrétní typ rámu typ výpletu i techniku napletení. Doporučují jen speciální kamenné obchody. I ve velkých sportovních řetězcích je málo lidí, kteří tomu rozumí. Takový obchod má naopak naskladněno určité

množství raket, kterých se snaží za každou cenu zbavit. Prodejci je v tomto případě jedno, jestli bude zákazník spokojen. To je obchodní politika. Výrazný problém způsobují i internetové obchody, kde hrozí falzifikáty. Kamenný obchod nabídne výrobky ověřené nezávislými testy a zákazník je zbaven starostí. Pokud nakupovat na internetu, pak by měl takový obchod nutně mít svoji kamennou prodejnu, je to vždy lepší.“

Co je ve vašich očích na raketě nejdůležitější část?
„Lidé si někdy myslí, že je to rám, ale pravdou je, že nejdůležitější je výplet. Rám je 30 procent úspěchu, výplet a jeho napletení 70 procent. U nejlepších tenistů se výplet mění pro každý zápas. Hráči mají na jeden duel na tři vítězné sety šest až dvanáct raket. U rekreačních hráčů se instalují jiné výplety a doporučujeme měnit je co nejdříve každé dva až tři týdny, nejspíše po měsíci, ale jen v případě kdy je instalován top kvalitní výplet.“

Platí to i pro toho, kdo hraje jen párkrát za měsíc? Nevyradí mu výplet déle?
„Je sice nutné zohlednit čtenost hrani, ale materiál, se kterým se nehraje, rovněž stárne. Je to aplikovaná fyzika. Čerstvé je vždy lepší.“

Jak je to s cenou?
„Raketu si koupíte jen jednou, ale výplet mnohokrát. Rám raději kupte dražší od kvalitního výrobce, abyste měli jistotu, že vydrží. Od tří tisíc korun nahoru se dá pro dospělé pořídit kvalitně. Není však pravdou, že nejdražší je nejlepší. Je to individuální, a proto jsou u tenisu nutně nadstandardní služby, včetně tuningu rakety.“

Tuning? Co to u tenisu znamená?
„Kdo tomu rozumí, umí zákazníkovi podle potřeby upravit vyvážení, váhu rakety i velikost držadla. Specialisté na to mají stroje i zkušenosti. Čím dříve zákazník vstoupí do kontaktu s expertem, tím lépe pro něj, protože získá s raketou lepší pochty. Žádná operace, kterou provádí specialista, nesmí poškodit rám ani lakovanou raketu. S raketou a spální servisem to tak, jak by si někdo koupil luxusní auto a pokoutně ho opravoval v garáži. Tyto možnosti by měly být samozřejmě, ale lidé zatím tyto informace nedostávají.“

Na turnajích je vidět, jak si hráči mezi gany mění rakety. Kolik jich potřebuje rekreační hráč?

„Lepší je větší počet, ale je řada lidí, kteří si koupí jen jednu. Pokud tomu tak je, je potřeba pravidelně měnit výplet. Aby tam nebyl déle než maximálně tři týdny. Pro rekreaanta jsou vhodné alespoň dvě rakety, je potřeba hrát s nimi současně a střídát je každý set. Prospěšné je to v tom smyslu, že se výplet tolik neunaví, lépe se vrátí do původního stavu a rovněž ovlivňuje, jak rychle absorbuje pot hráče.“

JAK VYBRAT RAKETU NA MÍRU

Tenis je vysoce individuální sport a stejný je i výběr rakety. Ta musí hráči sloužit tak přesně, jako by byla jeho prodlouženou rukou. Obecné rady u výběru vybavení platí jen zčásti. Elitní vyplětači **VÁCLAV ŠMAT** a **PETR KREJČÍ**, kteří se starají o špičku na okruhu ATP i WTA, popisují, jak na jednotlivých částech vybavy poznáte, co bude sedět právě vám.

VYVÁŽENÍ

1. VOLBA STYLU

I přes individuální preference každého hráče se dá podle vyvážení rakety určit styl hry. Těžšíte blízko držadla sedí útočné hře, pro celodvorcový tenis je často voleno těžšíte na střed a lehčí raketa s vyvážením do hlavy je vhodná pro hru od základní čáry. Platí, že čím lehčí raketa je, tím více by měla být vyvážena do hlavy. Pokud je těžší, balanční bod inklinuje k držadlu. Správné umístění závaží je jedna z nejlepších metod, jak přizpůsobit raketu hráči.

2. TUNING

Většina značkových výrobců se snaží prodávat neutrální vyvážené rakety. Kdo si ji koupí a chce hrát lepší tenis, může si nechat vyvážení upravit, což vylepší především servis.

FOTO SPOR: BARBORA REICHOVÁ

DRŽADLO (grip)

1. NEPODCEŇTE VELIKOST

Ve chvíli, kdy uchopíte raketu do ruky a obejmete ji dlaní, měly byste mít mezi palcem a ukazováčkem místo na jeden prst. Elitní hráči včetně Rafaela Nadala však někdy mají menší velikost gripu. Nižší objem držadla totiž znamená větší cit.

2. EFEKT OMOTÁVEK

Na raketě je z výroby omotávka základní silnější, přes níž se dává vrchní slabší. Jde o materiál, který se musí často měnit, což je záležitost do 300 korun. Obě vrstvy je vhodné měnit v případě, kdy ztrácí svoje vlastnosti - jsou hodně zašpiněné, prokluzují v ruce, nebo se začínají rozplétat. Nejčastěji se používá

bílá barva, neboť nejméně mění vlastnosti. Dělá se i černá a modrá, na nichž není tak rychle vidět špína. Omotávky podle požadovaných vlastností absorbují pot, dobře se přehmatávají, nebo naopak mají mírně lepící efekt. Nejlepší tenisté světa jako Novak Djoković a Rafael Nadal vyžadují bílé typy s lehce lepivým efektem, aby se raketa dobře přehmatávala a při tom dobře držela v ruce při servisu a při změně úderů, například z forhendu na bekhend.

3. TUNING

Velikost držadla se dá zvětšit a v některých případech i zmenšit. Aby se tím výrazně nezměnily vlastnosti

VÝPLET

1. MOTOR RAKETY

Výplet podstatně ovlivňuje celkový hráč dojem i kvalitu hry, dá se označit jako motor rakety. Dobrá volba vyzdvihuje vlastnosti rámu a možnosti hráče.

2. ZÁPLAVA MATERIÁLU

Původní materiál na struny rakety byla přírodní střívkva, poté přišla tendence nahradit je syntetikou. V současnosti jsou kromě střívkvy také syntetické výplety konstrukcí „synthetik gut“ s jednoduchým, nebo vícenásobným opletáním. Dále existují multifilamenty i s nanovlákny a kompozity, strukturované výplety, geometrické výplety, arami fiber hybridy a monofilamenty jako polyester, kompozit, co-polyester, co-

polymer a multi-polymer. Volba materiálu souvisí s herním stylem a konstrukcí rakety. I proto, že se v názvech málokdo vyzná, je nutná odborná rada.

3. VOLBA PRO REKREANTY

Pro rekreační použití se doporučují výplety alespoň z elastických co-polyesterů i v kombinaci jako hybridní výplet, které mají univerzální vlastnosti a dobrou životnost. Velmi nevhodné jsou naopak pouze polyesterové výplety. Většina lidí si je nechává dělat z toho důvodu, aby se jim nepohybovaly struny. Přitom si neuvědomují, že to jsou výplety na jednorázové použití. Tyto materiály se rychle unaví a ztratí vlastnosti.

4. NAPĚTÍ VÝPLETU

Struny ve výpletu se natahují na napětí, které se udává v kilogramech. U rakety je doporučeno výrobcem, jaké napětí vydrží. Nejnižší údaj je kolem 14 kilo pro děti, nejvyšší kolem 40 kilo. Pro technickou hru se obvykle volí měkčí výplet, pro agresivní styl tvrdší. Jde však opět o individuální údaj, který se musí sladit i s konstrukcí vyvážením rakety. Pokud je výplet nevhodně instalován do rakety, hrozí poškození ovality hlavy rakety. Vždy je důležité, jaký typ výpletu je na dlouhých a jaký na krátkých strunách. Neodborným nesmyslem je doporučení, že se dlouhé struny instalují na o jedno kilo vyšší napětí než krátké struny. U dlouhých totiž výplet při natažení překonává pouze třetí odpor u průchodek v rámu. U krátkých se k tomu přidává odpor u dlouhých strun.

5. NEKOPÍRUJTE HVĚZDY

Rekreaanty často mate napětí strun u profesionálních hráčů. Řada tenistů, až už to byl dříve John McEnroe nebo mnoho jiných, instalovali výplet individuálně. Někteří muži například pouze na 17 kilo. Je to ale dané tím, že si hráč nechává připravit například šest raket na zápas a použije je na několik minut. Elita má úžasný cit a zvládá chování jakékoliv rakety. Pokud si vezme tu samou rekreať, tak mít neudrží v kurtu, protože má jiný cit. Například bývalý hráč číslo jedna Thomas Muster měl napětí až 40 kilo, výplet byl pružný jako trampolína a rychle ztrácel dynamické napětí. Extrém byl daný tím, že měl několik raket a každou měl připravenou na přesný časový úsek zápasu.

6. TUNING

Trendem současnosti je používání černých a tmavších barev zvaných „Play with black“ (hraje s černou), dále je populární kombinovat výplety a dávat na krátké a dlouhé struny různé materiály. Na delší struny se většinou instaluje silnější výplet, slabší pak na krátké struny. Dnes existují speciální kombinace použitých materiálů, které svými vlastnostmi překračují převratně dříve používané materiály s výjimkou střívkvy. Vývoj jde velmi rychle vpřed. V Česku si i amatéři nechávají pro lepší cit stále častěji plést střívkva v kombinaci s co-polyesterem. Tím se zvyšuje životnost, komfort a přesnost výpletu. Vliv na materiál však má i to, na jakém kurtu se hraje. Vhodná je vždy individuální konzultace s odborníkem.

RÁM

1. POUŽITÝ MATERIÁL

Známé jsou rakety vyrobené z různých materiálů, jako je grafit a podobně. K současnosti patří speciální výrobky „Youtek“ a další s karbonem. Výrobci nabízejí takzvané inteligentní materiály, které lépe reagují na činnost. Ve chvíli, kdy je výplet rakety během úderu podroben nárazu, rám rychle absorbuje energii a pak při zachování stejné kontroly míčku energii se stejnoúčinností vrátí.

2. PRŮŘEZ URČÍ VLASTNOSTI

Pokud má rám v průřezu širší profil, míček od něj letí rychleji. S užším rámem se naopak rychlost snižuje, ale zase se zachovávat lepší přesnost a kontrola míče. Například světová jednička Novak Djoković má průřez obdelníkového typu, kde je tendence zachovat co nejvíce kontroly. Sestry Williamsy naopak spoléhají na širší eliptický průřez, který umocňuje sílu. Podstatná je i tuhost rámu. Pevnější rám vykazuje konstantnější reakci míče na samotné úderové ploše než měkčí model. Rovněž silnější přenáší náraz při úderu míče na ruku.

3. HLAVA PROZRAČÍ SÍLU

Rekreačním hráčům, kteří nemají takovou sílu nebo nejsou moc pohybliví, sedí větší hlava rakety, která je vyrobená speciální technologií a přes velkou hlavu je lehčí. Velká hlava dá raketě více síly a míček od ní letí rychleji. Větší hlava rakety má větší sweetspot - úderovou plochu.

4. TUNING

Úprava rámu je individuální podle úrovně a potřeb hráče. Pomocí speciálního diagnostického stroje lze v jednotlivých částech rámu upravit jeho vlastnosti. Tím se dá například redukovat torzní tuhost ve zkrutu, zvýšit sílu a stabilita, změnit balanční bod. Trefovací plocha směřové následuje umístění závaží k hlavě rakety, aby se zvýraznila například účinnost servisu. Možné je i udržet vlastnosti rámu a jen zvýšit ve středu jeho váhu.

co volí hvězdy

Rakety se všem elitním hráčům na turnajích ATP a WTA připravují dopoledne v den zápasu, tenisté si je pak rádi vyzkouší při rozehrávce. Pletou se postupně od nižší tenze, více než polovina pak do vyšší tenze. V případě přerušení zápasu se výplet vystříhne a instaluje se nový na příští den. Důležité je zohlednit fázi stabilizace výpletu po jeho instalaci, která trvá několik hodin podle kvality použitého materiálu.

NOVAK DJOKOVIČ

Head Youtek IG Speed MP 315
Cena: 4890 Kč
Výplet co-polyester cross a střívkva VS (průměr 1,25mm)
tenze 27/26 kg, spotřebuje 8 raket na zápas

RAFAEL NADAL

Babolat Aero Pro Drive
Cena: 5690 Kč
Výplet co-polyester černý a střívkva VS (průměr 1,35mm)
tenze 25/26 kg, spotřebuje 10 raket na zápas

ROGER FEDERER

Wilson Six One Tour BLX
Cena: 4990 Kč
Výplet co-polyester cross a střívkva VS (průměr 1,25mm)
tenze 24/23 kg, spotřebuje 12 raket na zápas

PETRA KVIŤOVÁ

Wilson Tour BLX
Cena: 4990 Kč
Výplet co-polyester (průměr 1,25mm)
tenze 25-26/23-24 kg, spotřebuje 6 raket na zápas

REFLEX

JIŘÍ PAROUBEK

Když politik loví ve čtyřprocentním rybníku

PRÁVĚ V PRODEJI!